

Obsah

Úvod — 7

ČÁST 1. KOMPARACE OTÁZEK PRACOVNÍ MIGRACE A INTEGRACE — 10

I. Migrační a integrační politika v kontextu EU — 12

1. Evropská migrační politika ve vztahu k pracovní migraci — 13
 - 1.1. Evropeizace migrační politiky — 13
 - 1.2. Bariéry jednotné úpravy pracovní migrace na pozadí politických priorit EU — 15
 - 1.3. Jednotlivá opatření EU v oblasti legální migrace — 17
 - 1.3.1. Směrnice v oblasti legální migrace z „potamperského“ období — 17
 - 1.3.2. Směrnice vycházející z Plánu politiky pro oblast legální migrace — 19
2. Evropská integrační politika — 22
 - 2.1. Formování evropské integrační politiky — 22
 - 2.2. Společný rámec EU pro integraci — 23
 - 2.2.1. Integrace jako oboustranný proces — 23
 - 2.2.2. Rámcové programy EU pro oblast integrace — 24
 - 2.3. Nástroje EU k podpoře národních politik integrace — 25
 - 2.4. Praxe členských států — 26

II. Situace v České republice — 28

3. Pracovní migrace v České republice — 29
 - 3.1. Historie pracovní migrace po roce 1989 — 29
 - 3.2. Vliv ekonomické krize na pracovní migraci — 30
 - 3.3. Cizinci a trh práce v České republice — 32
 - 3.3.1. Podmínky vstupu cizinců na trh práce — 32
 - 3.3.2. Pracovní povolení — 33
 - 3.3.3. Zvláštní pobytová oprávnění – zelená a modrá karta — 34
 - 3.3.4. Zvláštní postavení některých cizinců ze třetích zemí — 35
 - 3.3.5. Nelegální zaměstnávání cizinců — 36
 - 3.4. Rekodifikace cizineckého práva se zřetelem na pracovní migraci — 36
 - 3.4.1. Dlouhodobý pobyt za účelem zaměstnání — 37
 - 3.5. Reflexe právní úpravy v praxi — 38
4. Státní politika integrace České republiky — 39
 - 4.1. Vývoj české integrační politiky — 39
 - 4.2. Institucionální rámec české integrační politiky — 41
 - 4.3. Integrační politika na lokální a regionální úrovni — 42
 - 4.4. Integrační politika v praxi — 44

Kazuistický případ č. 1 — 47

III. Situace v Rakousku — 48

5. Pracovní migrace v Rakousku — 49
 - 5.1. Historie politiky pracovní migrace — 49
 - 5.2. Institucionální rámec rakouské migrační politiky — 51
 - 5.2.1. Klíčoví aktéři při tvorbě politiky migrace a integrace — 51
 - 5.2.2. Role sociálních partnerů při tvorbě politiky zahraniční zaměstnanosti — 52
 - 5.3. Právní úprava pracovní migrace podle rakouského cizineckého práva — 53
 - 5.3.1. Druhy pobytových oprávnění za účelem výdělečné činnosti — 53
 - 5.3.2. Zákonné podmínky pro vstup migrantů na trh práce — 55
 - 5.4. Základní sociální práva v Rakousku — 57
6. Integrační politika v Rakousku — 59
 - 6.1. Současná politika integrace v Rakousku — 59
 - 6.2. Integrace migrantů na rakouském trhu práce — 60
 - 6.2.1. Postavení pracovních migrantů v Rakousku — 60

6.2.2. Integrovaná opatření ve vztahu k pracovním migrantům — 61

6.3. Některé další aspekty integrace migrantů v Rakousku — 62

6.3.1. Přístup ke státnímu občanství — 62

6.3.2. Integrovaná dohoda — 62

IV. Situace v Portugalsku — 64

7. Pracovní migrace v Portugalsku — 65

7.1. Migrační trendy v Portugalsku — 65

7.1.1. Vývoj migračních toků — 65

7.1.2. Pracovní migrace v Portugalsku pod vlivem ekonomické krize — 66

7.2. Portugalská migrační politika se zaměřením na pracovní migraci — 67

7.2.1. Kompetentní orgány pro oblast pracovní migrace — 67

7.2.2. Regularizace a kvóty jako nástroje řízení pracovní migrace — 68

7.3. Základní podmínky zaměstnávání migrantů — 69

7.3.1. Podmínky vstupu na trh práce (pracovní vízum) — 70

7.3.2. Povolení k dlouhodobému pobytu za účelem zaměstnání — 70

7.3.3. Povolení k pobytu za účelem zaměstnávání na základě regularizace — 71

7.4. Občanská a sociální práva migrantů v Portugalsku — 72

7.5. Specifika právní úpravy výkonu domácí práce — 73

8. Integrovaná politika v Portugalsku — 74

8.1. Základní prvky integrované politiky — 74

8.1.1. Koordinace a koncepce integrované politiky — 74

8.1.2. „One-stop-shop“ prvek v oblasti integrace migrantů — 75

8.2. Integrace migrantů na portugalském trhu práce — 75

8.2.1. Opatření na podporu zaměstnanosti migrantů — 75

8.2.2. Dopady a perspektivy otevřené integrované politiky — 76

Kazuistický případ č. 2 — 79

ČÁST 2. NEZISKOVÝ SEKTOR V PROCESU SOCIÁLNÍ INTEGRACE PRACOVNÍCH MIGRANTŮ — 80

9. Zapojení neziskového sektoru do procesu sociální integrace pracovních migrantů v ČR — 82

9.1. Postavení neziskového sektoru v oblasti integrace pracovních migrantů — 82

9.2. Zvýšení role neziskového sektoru prostřednictvím spolupráce s úřady práce (Sdružení pro integraci a migraci) — 86

9.3. Zvýšení role neziskového sektoru na příkladech dobré praxe — 90

9.3.1. Asistenční služby pro migranty na pracovištích OAMP MV ČR (Inbáze Berkat, o.s.) — 90

9.3.2. Sociální tlumočení ve styku s cizinci (META, o. s.) — 92

9.4. Perspektivy nové role neziskového sektoru — 93

Kazuistický případ č. 3 — 95

10. Zapojení neziskového sektoru do procesu sociální integrace pracovních migrantů v Rakousku — 96

10.1. Formy spolupráce NNO a státní správy na příkladu organizace

Zentrum für MigrantInnen in Tirol (ZeMIT) — 96

10.1.1. Působení neziskových organizací na úřadech práce — 96

10.1.2. Působení neziskových organizací v systému uznávání kvalifikací — 97

10.2. Příklady integrovaných projektů ZeMiTu — 98

11. Zapojení neziskového sektoru do procesu sociální integrace pracovních migrantů v Portugalsku — 101

11.1. Postavení, přístup a projekty organizace Solidariedade Imigrante — 101

11.2. Formy spolupráce NNO se státní správou v oblasti integrace migrantů — 102

11.2.1. Sociokulturní mediátoři — 102

11.2.2. Další formy spolupráce NNO se státní správou — 104

11.3. Další integrované projekty jako příklady dobré praxe — 106

12. Rozhovory s poskytovateli asistenčních služeb NNO ve veřejných institucích — 107

12.1. Rozhovor s poradkyněmi organizace ZeMIT — 107

12.2. Rozhovor se sociokulturním mediátorem SOLIM — 109

12.3. Rozhovor s pracovníky organizace Inbáze Berkat, o. s. — 111

13. Závěry a doporučení — 114